

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Oss

ADVIES COMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT

onderwerp:	Nota Landschapsbeleid 2015
advies:	2
initiatiefnemer:	Gemeente Oss
projectleider:	Marieke Rekswinkel (gemeente Oss)
behandeldatum:	14 april 2015
openbaar/besloten	O

Toelichting

Oss kent een veelzijdig en aantrekkelijk landschap. Daarom heeft de gemeenteraad in 2008 beleid voor behoud en ontwikkeling van dit landschap vastgesteld. Dit beleid ligt vast in de nota landschapsbeleid. Uit een evaluatie van het landschapsbeleid (najaar 2014) kwam naar voren dat het beleid inhoudelijk nog steeds voldoet. Op enkele onderdelen is een aanpassing van het beleid nodig, zoals door de komst van Lith en Geffen bij de gemeente Oss.

Vraagstelling:

De CRK wordt gevraagd in te stemmen met het plan gelet op de laatste aanpassingen waarbij tips en verbeterpunten zoveel mogelijk nog worden meegenomen en verwerkt. (Gelet op de planning van de vaststellingsprocedure; de nota ligt nu 6 weken ter inzage en gaat voor de zomer van 2015 ter vaststelling naar de raad)

Advies

Geacht college,

In de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit van 14 april 2015 is de Nota Landschapsbeleid 2015 voor het buitengebied van de gemeente Oss aan de orde geweest.

Mevrouw Rekswinkel van de gemeente geeft de toelichting op de nota en de aanpassingen die zijn gedaan sinds de komst van Geffen en Lith bij Oss. De presentatie is bij het digitale dossier gevoegd.

De Nota Landschapsbeleid 2015 is het ruimtelijke verhaal en de bouwsteen voor de Structuurvisie Buitengebied en het Bestemmingsplan Buitengebied. Mevrouw Rekswinkel vraagt speciale aandacht voor de bakenbomen langs de Maas, voor het voornemen van actieve bomenkap in het komgebied en de aanplant van houtwallen op de dekzandrand.

Reactie CRK

Algemeen

De CRK heeft veel waardering voor het verhaal en het streven van de gemeente om de identiteit van en het contrast tussen de verschillende landschapstypen te versterken. Het contrast van de landschapstypen is juist de kracht van Oss. De CRK onderschrijft de uitgangspunten. Niet alle leden kunnen zich vinden in de wat conservatieve aanpak en toon van de nota. Zij adviseren om mee te bewegen met de ontwikkelingen die er zijn, zoals schaalvergroting, en deze op een soms eigentijdse manier in te passen. Geef nieuwe ontwikkelingen een kans. Een landgoed van hoogstaande architectuur in het open komgebied kan heel interessant zijn en deze openheid kan extra benadrukt worden door juist een statige bomenlaan toe te staan. De grenzen van de landschapstypen zijn geleidelijker en niet zo hard als deze in de nota worden voorgesteld, behalve bij de begrenzing van uiterwaard en oeverwal door de dijk.

Met betrekking tot het materiaalgebruik voor agrarische gebouwen is de samenvattende matrix strikter dan de Welstandsnota; daar waar de matrix het gebruik van natuurlijke materialen prefereert, biedt de welstandsnota veel meer ruimte, met name voor bebouwing in welstandsniveau 2. (in het buitengebied van Geffen is de bebouwing zelfs grotendeels welstandsvrij). Stem de matrix op dit punt meer af op de realiteit en breng nuanceringen aan, onder meer door het mogelijk maken van eigentijdse interpretaties van streekeigen bebouwing.

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt wordt de conservatieve aanpak van de nota juist erg gewaardeerd waarbij het advies is om in een kleinschalig gebied geen grootschalige ontwikkelingen toe te staan. De CRK pleit dan ook voor het 'nee, tenzij-principe' ten behoeve van het leveren van maatwerk. Men is dan sneller geneigd een professional in te schakelen om het ruimtelijke initiatief vorm te geven dan wanneer van alles is toegestaan.

Status nota irt andere beleidsdocumenten

Verder heeft de CRK vragen over de status van deze nota in relatie tot de andere documenten zoals de structuurvisie en het bestemmingsplan Buitengebied en raadt aan duidelijk aan te geven welk beleidsdocument welke rol krijgt (toetsend, stimulerend etc.) Bedenk daarbij op welke wijze je deze nota kunt afdwingen en of er onderdelen in de nota genoemd worden die eigenlijk in het bestemmingsplan thuishoren (bijvoorbeeld afrasteringen). Dan wordt helder op welke wijze de streefbeelden voor de landschapstypen gerealiseerd kunnen worden. Voor de CRK is de nota het kader waarbinnen zij adviseert. Een ander voorbeeld om de rol en status van de verschillende beleidsdocumenten te duiden is het benoemen in de nota dat er apart VAB-beleid is. Dan wordt duidelijk waarom deze nota een summiere beschrijving geeft over vrij komende agrarische bebouwing in relatie tot het landschap.

Lay-out

Voor het overbrengen van de boodschap gaat de voorkeur van de CRK uit naar het gebruik van fotomateriaal in plaats van tekeningen. Foto's zijn veel informatiever en kunnen ook gemakkelijk samen gaan met een topografische kaart.

Communicatie

De CRK adviseert om met toegankelijk materiaal mensen te stimuleren en hierover te communiceren. Ook al zijn er weinig tot geen regeltjes dan kan je de mensen toch meenemen met behulp van stimulerende wervende boekjes over de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied. Neem als voorbeeld de gemeente Ede of de ontwerpwijzer van de gemeente Hilvarenbeek voor de landschappelijke inpassing van (agrarische) bedrijven (Deze heeft mevrouw Berndsen inmiddels naar mevr. Rekswinkel gestuurd).

Per specifiek onderdeel

Uiterwaarden-bakenbomen-agrarische activiteit

De CRK is unaniem dat de bakenbomen van landschappelijk en cultuurhistorisch belang zijn en stemt volmondig in met het onderzoeken van de gemeente of het (ook financieel) mogelijk is het onderhoud van deze bomen over te nemen van Rijkswaterstaat. De bomen hebben hun functie voor het scheepsverkeer als baken verloren. Onderhoud van deze bomen kost geld en daarom hanteert Rijkswaterstaat een uitsterfbeleid. De CRK geeft aan dat met 40 km Maasoever de gemeente Oss zeker wel een gesprekspartner is voor Rijkswaterstaat en adviseert de rijksadviseur hiervoor te benaderen.

Volgens een lid van de CRK suggereert de nota dat agrarische activiteiten niet zijn toegestaan in de uiterwaarden. Als mevrouw Rekswinkel verduidelijkt dat nieuwe agrarische activiteiten niet zijn toegestaan en dat bestaande agrarische bedrijfsvoering aanwezig mag blijven, adviseert dit CRK lid om dit zo op te nemen in het plan.

Komgebied-openheid-erfbeplanting

Als bomen niet gewenst zijn in het komgebied gelet op het streefbeeld van openheid en gelet op de weidevogels (geen roofvogels in de bomen) waarom worden dan wel bomen toegepast als erfbeplanting vraagt een lid van de CRK. Weidevogels geven de voorkeur aan struweel dat eveneens dienst kan doen als erfbeplanting. Ga de boer op en vraag wat men wil zodat je maatwerk kunt leveren.

Vanuit cultuurhistorisch oogpunt pleit de CRK op behoud en versterking van de Beerse Overlaet in het komgebied. Hier zit een hele interessante geschiedenis achter waarover de heer Henk Buijks van alles over kan vertellen en ook kan worden overgebracht op de inwoners en bezoekers van de gemeente.

Dekzandrand-houtwallen

De CRK is voorstander om houtwallen te behouden (tip: subsidie) ten behoeve van de kleinschaligheid en de ecologie van het gebied.

Windmolens en andere energiebronnen

Zoals de nota aangeeft passen windmolens het beste in een robuust landschap en in een grootschalige omgeving zoals een industrieterrein, in een lineaire opstelling. De CRK benadrukt nogmaals het andere denken en haalt een voorbeeld aan van één windmolen in een dorp die het hele dorp van energie voorziet.

Naast windmolens oppert de CRK om zonnepanelen op de grond en water te gebruiken om energie op te wekken.

Diverse objecten-hekken-afrasteringen

Hiervan vraagt de CRK zich af of deze objecten wel in de nota thuishoren, want deze zouden in ieder geval in het bestemmingsplan opgenomen moeten zijn. Dan kun je afdwingen dat hekken en afrasteringen niet zijn toegestaan in het komgebied, zodat het streefbeeld gerealiseerd kan worden. Dat mensen weilanden en paardenbakken willen omheinen om de dieren binnen te houden en te behoeden van diefstal is voor te stellen, maar zet de nota in om mensen te stimuleren andere materialen of groene afrasteringen (hagen/houtwallen) te gebruiken.

Conclusie

De CRK heeft veel waardering voor de nota en het streven van de gemeente om de verschillende landschapstypen te versterken en stemt in met de nota en de laatste aanpassingen die daarin zijn gedaan.

De CRK onderschrijft de uitgangspunten, maar pleit er ook voor om ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen. Zet het landschap niet op slot, maar beweeg mee met de veranderingen die gaande zijn. Maak duidelijk onderscheid tussen de verschillende beleidsdocumenten en draag de nota uit met behulp van toegankelijk, wervend en stimulerend communicatiemateriaal.

Op de vragen van mevrouw Rekswinkel adviseert de CRK:

- De bakenbomen te behouden
- Terughoudend te zijn met actieve kap van bomen
- De houtwallen op dekzandrand uit te breiden

Namens de CRK,

De voorzitter,

C. van Esch